

כיתוב תמונה

עונתיים ורב-שנתיים

אפרת אראל, מתכנתת גינות,
משתלות גבעת ברנר
צילומים: אפרת אראל

עם עליית הטמפרטורות וכניסתן הרשמית של הקיץ כולנו מחפשים, מאדם ועד חיה, את פינות הצל הנעימות והקירות. בגינה, עכשיו הזמן לתת את הדגש לפינות אלו ולהעשיר אותם בצמחיה, בצבע ובריח.

בבואנו לשתול צמחים בגינות ופינות צל עלינו לוודא היטב כי הצמחים הנשתלים אכן מתאימים לתנאי האור. סוד ההצלחה בשתילת עונתיים פורחים הינו הכנת קרקע טובה הכללת הפיכה ואוורור הקרקע, העשרה בקומפוסט, ניקיון מהעשביה הרעה, דישון ויישור הקרקע. בתום פעולות אלו, נוכל להחזיר בקלות את היד לעומק 20 ס"מ לפחות.

באזורים בהם שורשים שטחיים של עצים מפריעים לשתילה ישירות בקרקע, מומלץ לשתול בכדים או באדניות הצבועים בצבע עז. שימוש בצמחיה בעלת פריחה בהירה או גיוון לבן בעלים מאיר את השטח ובלוט יותר.

נביא לפניכם רשימת צמחים שחלקם מתאימים לשתילה בצל מלא או חלקי, על פי מאפיינים שונים: צמחי כיסוי, צמחים פורחים, מטפסים ועוד.

לכיסוי הקרקע

וינקה גדולה: פורח באביב ובקיץ בפריחה סגולה. איטי בצעירותו, אך שתלטן בבגרותו. צמח חסון המתאים לכיסוי שטח וכנשפך מערעות מוגבהות. מגיע בעלוה ירוקה או מגוונת. מרווחי שתילה: 50 ס"מ

ביגוניות, חלק מהזנים מתאימים לגידול בתוך הבית, חלקם מתימים גם לגן ולמרפסת כמו ביגוניה פורחת עד הפורחת רוב השנה בלבן, ורוד או אדום. הפרחים הלבנים נראים בלילה כמו פרפרים באוויר בשל הניגוד לעלים הכהים.

שורשי הביגוניה שיטחיים, ולכן הם זקוקים להשקיה תכופה. עם זאת עודף מים או בעיית ניקוז יביאו לריקבון הצמח ומכאן ההמלצה לגדלם במיכלים או באדמה מנוקזת היטב.

מיני פוקסיה: צמח מרהיב ביופיו, מגיע במגוון צבעים של אדום, ורוד וסגול. צבע הפוקסיה הוורוד עז במיוחד וזכה לכינוי "ורוד פוקסיה" בעולם האופנה. חלק ממקור הצמח בהרים הגבוהים של טהיטי וגם פה בארץ הצמח עולה יפה באזורי ההר הגבוה. מגיע לגובה 60 ס"מ, פורח באביב-קיץ. מתאים יותר למכלים ולסלים, חובב דשן ואוויר צח.

רב-שנתיים

קוציץ רך: עמיד גם תחת עצי אורן, בעל שושנת עלים ענקית בגובה 100-150 ס"מ בצבע ירוק כהה, ועמוד

האביב, לאחר גיזום בסוף החורף.

מיני נדנונית ("קולאוס"): צמח בעל עלווה מגוונת בצבעים מרהיבים של ירוק, ורוד, אדום, צהוב וסגול. גובה כ-60 ס"מ. מתאים מאוד גם למיכלים. קיטום והסרת התפרחות מעודד צמיחה מסועפת וצפופה. הצמח דורש השקיה בינונית, מקום שאינו חשוף לרוחות ומרחקי שתילה של 30-40 ס"מ.

הצמח הינו רב שנתי באזורים ללא קרה אך משמש כעונתי קיץ בעל מופע מרהיב בכל אזורי הארץ. שתילה של קולאוסים בין צמחים ירוקים ומפותחים יבליטו את יופיים ויתקבל מראה עשיר ורב גוני.

לילנית רב-גונית: צמח קיץ בעל אופי צימוח שיחי, המגיע לגובה 80 ס"מ. פורח בשלל צבעים בעיקר ורוד וצהוב. הפרח נפתח בלילה ומפיץ ריח נעים. מומלץ וקל לגדל מליקוט זרעים מפרחים שקמלו על הצמח (דומים לגרגירי פלפל אנגלי).

מיני בגוניה: קיים מגוון גדול של

סיגל קיסוסי ("סיגלית אוסטרלית"):

הסיגל, בעל עלים בצורת כליה, פורח רוב השנה בסגול-לבן. מתאים בין אבני דריכה ולכיסוי שטח. מגיע לגובה של כ-10 ס"מ. הסיגליות חובבות השקיה ומומלץ לשתלן במרווחים של 40 ס"מ

ירקה קפחת: צמח ותיק בארץ, קל

למוצאו בגינות הוותיקות. ריבוי עצמי קל ופשוט. הצמח הקט דומה בצורתו לעכביש ומכאן כינוי הצמח - SPIDER. הצמח נאה בכיסוי קרקע בשל עליו הבהירים ומעולה כצמח סלסלה. קל מאוד לגידול ובעל יכולת הישרדות גבוהה.

צמחים בעלי פריחה צבעונית

בשמת הגינה: ידוע בכינוי "עליזה העובדת" ואכן הצמח מייצר פרחים כל הקיץ ללא מנוחה. לבשמת מגוון צבעים המאפשרים גיוון נאה בגינה: אדום, סגול, כתום, ורוד, לבן וצבעי ביניים, זני כוכב ופרחים כפולים. הבשמת אוהב השקיה מדוקדקת ומתאים למיכלים וסלסלות. מגיע לגובה של כ-60 ס"מ, מרווחי שתילה מומלצים של 30 ס"מ. באזורים ללא קרה תתחדש הבשמת עם בוא

תפוחת לבן בקיץ המגיע לגובה מטר. הצמח קמל בסוף הקיץ ומתחדש בסתיו. עמיד לקרה ומתאים גם לאזורי ההר הגבוה. נאה כצמח בודד וכקבוצה בגינות שאינן פורמליות, במרווחים של 50 ס"מ.

פיטספורום יפני 'ננסי': צמח ירוק עד, בעל פריחה לבנה ריחנית באביב. גובה 60 ס"מ, מומלץ מאוד לשתילה בקבוצה כגוש ירוק צפוף וכריתי סביב עצים, במיכלים ובגינה. מרווח שתילה 80 ס"מ.

אירוס גרמני: אירוס הנוי הנפוץ במשתלות. בניגוד לאירוס הבר, עלותו יפה וירוקה כל השנה וגובהו כ-50 ס"מ.

האירוס פורח בחורף ובאביב פריחה קצרה אך יפה ביותר בסגול. עלותו דמוית חרב. צמח עמיד מאוד הדורש מעט מים. נאה סביב עצים, לצדי שבילים, באזור בריכות מים וכנקודת גיוון בלב משטח של צמחי כיסוי. מרווחי שתילה 30 ס"מ.

רוספוליה בת-אביב: שיח ירוק עד המגיע לגובה 1.5 מ'. בעל פריחה סגולה באביב, בקיץ ובסתיו. מרווח שתילה 70 ס"מ. רגיש לקרה ורוחות אך יעיל כצמח רקע לבשמת לבן או לצמחים בהירים אחרים.

מיני אלפיניה, מיני אלונסיה, מיני פילודנרון: צמחים בעלי עלים גדולים ומראה טרופי המתאימים לצל וקלים לגדול. יפים בשילוב שרכים איתנים כגון כליון קיפח ושרך יער.

צמחים מטפסים

קיסוס החורש: שורשי הצמח בעלי יכולת אחיזה והיצמדות לקירות והוא מטפס ונצמד לקירות, לגזעים ולסלעים. אינו דורש תנאי גידול מיוחדים ויצמח בכל טמפרטורה. לא מתאים לאזורים הקרובים לים ולקרקע גירנית. הזנים בעלי הגיוון הבהיר יבלטו יותר בחשיכה. מומלצים יותר הזנים קטני העלים לגינות פרטיות. מרווח שתילה 50 ס"מ

(מומלץ גם כצמח כיסוי).

טפנוטיס רב פרחים: מטפס ירוק עד המאופיין בפריחה ריחנית לבנה בקיץ. בעת הפריחה מומלץ לדשן את הצמח. הצמח רגיש לקרה ולרוחות אך במיקום טוב ובטיפול נאות יאריך שנים.

טרכלוספרמון יסמיני: מטפס נכרך ירוק עד, עמיד לקרה, בעל פריחה ריחנית מאוד באביב ובקיץ. מתאים כמטפס על עמוד, גדר או סבכה (מומלץ גם כצמח כיסוי, במרווחי שתילה של 80 ס"מ). *

כיתוב תמונה

